

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 358/2003

av den 27 februari 2003

om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på vissa grupper av avtal, beslut och samordnade förfaranden inom försäkringssektorn

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets förordning (EEG) nr 1534/91 av den 31 maj 1991 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på grupper av avtal, beslut och samordnade förfaranden inom försäkringssektorn ⁽¹⁾, särskilt artikel 1.1 a, b, c och e i denna,

efter att ha offentliggjort ett utkast till denna förordning ⁽²⁾,

efter att ha samrått med den rådgivande kommittén för kartell- och monopolfrågor,

och av följande skäl:

(1) Genom förordning (EEG) nr 1534/91 får kommissionen befogenhet att genom förordning tillämpa artikel 81.3 i fördraget på vissa grupper av avtal, beslut och samordnade förfaranden på försäkringsområdet som syftar till samarbete i följande avseenden:

- Fastställande av gemensamma tariffer för riskpremier på grundval av gemensamt upprättad statistik om antalet försäkringsfall.
- Fastställande av gemensamma standardvillkor.
- Gemensam täckning av vissa typer av risker.
- Skadereglering.
- Provning och godkännande av säkerhetsanordningar.
- Registerföring av och information om förhöjda risker.

(2) Med stöd av den förordningen antog kommissionen förordning (EEG) nr 3932/92 av den 21 december 1992 om tillämpningen av fördragets artikel 85.3 på vissa

grupper av avtal, beslut och samordnade förfaranden inom försäkringssektorn ⁽³⁾. Förordning (EEG) nr 3932/92, ändrad genom Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige, upphör att gälla den 31 mars 2003.

(3) Genom förordning (EEG) nr 3932/92 beviljas inget undantag för avtal som gäller skadereglering och de som gäller registerföring och information om förhöjda risker. Kommissionen ansåg att den saknade tillräcklig erfarenhet av att handlägga enskilda ärenden för att kunna använda sina befogenheter enligt förordning (EEG) nr 1534/91 på de områdena. Situationen har inte förändrats.

(4) Den 12 maj 1999 antog kommissionen en rapport ⁽⁴⁾ till rådet och Europaparlamentet om hur förordning (EEG) nr 3932/92 fungerat. Den 15 december 1999 antog Ekonomiska och sociala kommittén ett yttrande om kommissionens rapport ⁽⁵⁾. Den 19 maj 2000 antog Europaparlamentet ett betänkande om kommissionens rapport ⁽⁶⁾. Den 28 juni 2000 höll kommissionen ett samrådsmöte om förordningen med berörda parter, däribland företrädare för försäkringssektorn och de nationella konkurrensmyndigheterna. Den 9 juli 2002 offentliggjorde kommissionen ett utkast till denna förordning i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, tillsammans med en inbjudan till berörda parter att lämna synpunkter senast den 30 september 2002.

(5) En ny förordning skall uppfylla två krav: den skall skydda konkurrensen effektivt och den skall ge företagen tillräcklig klarhet angående rättsläget. Samtidigt som man strävar efter dessa mål bör man också ta hänsyn till behovet att förenkla den administrativa tillsynen i så stor utsträckning som möjligt. Kommissionens erfarenheter på detta område sedan 1992, resultaten av samrådet om 1999 års rapport och samrådet som ledde till att denna förordning antogs måste också beaktas.

(6) I förordning (EEG) nr 1534/91 sägs att det i kommissionens förordning om undantag skall anges vilka grupper av avtal, beslut och samordnade förfaranden som den är tillämplig på, vilka begränsningar eller bestämmelser som avtal, beslut och samordnade förfaranden får eller inte får innehålla, och vilka bestämmelser som avtal, beslut och samordnade förfaranden skall innehålla eller vilka andra villkor som skall vara uppfyllda.

⁽¹⁾ EGT L 143, 7.6.1991, s. 1.

⁽²⁾ EGT C 163, 9.7.2002, s. 7.

⁽³⁾ EGT L 398, 31.12.1992, s. 7.

⁽⁴⁾ KOM(1999) 192 slutlig.

⁽⁵⁾ CES 1139/99.

⁽⁶⁾ PE A5 – 0104/00.

- (7) Det är dock skäl att delvis frånga metoden att räkna upp avtalsbestämmelser som är undantagna för att i högre grad ange vilka grupper av avtal som är undantagna upp till en viss nivå av marknadsinflytande och specificera vilka begränsningar eller bestämmelser sådana avtal inte får innehålla. Detta är förenligt med ett ekonomiskt synsätt, som innebär att man bedömer effekterna av ett avtal på den relevanta marknaden. Man bör dock inse att det inom försäkringssektorn finns vissa typer av samarbete som omfattar alla företag på en relevant försäkringsmarknad och som generellt kan anses uppfylla de villkor som fastställts i artikel 81.3.
- (8) För tillämpningen av artikel 81.3 genom förordning är det inte nödvändigt att fastställa vilka avtal som kan omfattas av artikel 81.1. Vid bedömningen av enskilda avtal enligt artikel 81.1 måste flera faktorer beaktas, särskilt strukturen på den relevanta marknaden.
- (9) Gruppundantagsförmånen bör begränsas till de avtal som med tillräcklig säkerhet kan antas uppfylla villkoren i artikel 81.3.
- (10) Samarbete mellan försäkringsföretag eller inom företags-sammanslutningar för att beräkna genomsnittskostnaden för att täcka en viss risk i det förflutna eller, när det gäller livförsäkringar, tabeller över dödstal eller över frekvensen av sjukdomar, olyckor och invaliditet gör det möjligt att förbättra kunskaperna om risker och underlättar riskbedömning för enskilda företag. Detta kan i sin tur underlätta inträde på marknaden och gynnar därmed konsumenterna. Detsamma gäller gemensamma undersökningar av de sannolika följderna av yttre omständigheter som kan påverka försäkringsfallens frekvens eller storlek, eller avkastningen från olika investeringsformer. Det är emellertid nödvändigt att säkerställa att sådant samarbete undantas endast i den mån som det är nödvändigt för att nå dessa mål. Det bör därför fastställas att avtal om bruttopremier inte skall undantas. Bruttopremierna kan vara lägre än de belopp som angetts i beräkningarna, tabellerna eller undersökningarna i fråga, eftersom försäkringsföretagen kan använda intäkter från sina investeringar för att sänka premierna. Dessutom bör beräkningarna, tabellerna eller undersökningarna i fråga inte vara bindande och endast anges i referenssyfte.
- (11) Ju bredare kategorier man använder för statistik om kostnader för att försäkra en viss risk i det förflutna, desto mindre möjlighet har försäkringsbolagen att beräkna premierna på en smalare bas. Det finns därför skäl att undanta gemensamma beräkningar av tidigare kostnader för en viss risk på villkor att den tillgängliga statistiken är så detaljerad och varierad som krävs i försäkringssammanhang.
- (12) Eftersom tillgång till sådana beräkningar, tabeller och undersökningar är nödvändig både för försäkringsföretag som är verksamma på den geografiska marknaden eller produktmarknaden i fråga och för dem som överväger att komma in på den marknaden, måste sådana försäkringsföretag ges tillgång till sådana beräkningar, tabeller och undersökningar på skäliga och icke-diskriminerande villkor jämfört med försäkringsföretag som redan är verksamma på den marknaden. Sådana villkor kan till exempel innefatta att ett försäkringsföretag som ännu inte är verksamt på marknaden åtar sig att lämna statistiska uppgifter om försäkringsfall, om företaget beslutar sig för att komma in på marknaden. Ett villkor kan också vara medlemskap i en sammanslutning av försäkrare som ansvarar för utförandet av beräkningarna, så länge som ett sådant medlemskap är tillgängligt på skäliga och icke-diskriminerande villkor för försäkringsföretag som ännu inte är verksamma på marknaden i fråga. Avgifter för användningen av sådana beräkningar eller relaterade undersökningar som debiteras försäkringsföretag som inte har bidragit till dem anses oskäliga, om avgifterna är så höga att de utgör ett hinder för inträde på marknaden.
- (13) Tillförlitligheten hos gemensamma beräkningar, tabeller och undersökningar ökar när antalet statistiska uppgifter som de grundar sig på ökas. Försäkrare med stora marknadsandelar kan göra upp tillräcklig statistik internt för att kunna göra tillförlitliga beräkningar, men försäkrare med små marknadsandelar och nya marknadsaktörer kan inte göra detta. Om information från alla försäkrare på en marknad, också stora försäkrare, införlivas i sådana gemensamma beräkningar, tabeller och undersökningar, främjas konkurrensen genom att det hjälper mindre försäkrare och underlättar marknadsinträde. Med tanke på detta särdrag hos försäkringssektorn är det inte lämpligt att fastställa tröskelvärden för marknadsandelar för sådana gemensamma beräkningar och gemensamma undersökningar.
- (14) Standardvillkor eller enskilda standardklausuler och standardmodeller som beskriver avkastningen av ett livförsäkringsavtal kan vara till nytta. Till exempel kan de ge försäkringsföretagen effektivitetsvinster. De kan underlätta marknadsinträde för små eller oerfarna försäkrare. De kan hjälpa försäkringsföretagen att uppfylla lagstadgade skyldigheter och de kan användas av konsumentorganisationer som ett riktmärke för att jämföra olika försäkringsföretags försäkringsvillkor.
- (15) Standardvillkor får dock inte leda till standardisering av produkter eller till uppkomsten av en betydande obalans mellan rättigheter och skyldigheter som följer av avtalet. Därför skall undantaget endast tillämpas på standardvillkor under förutsättning att de inte är bindande, och att det uttryckligen anges att de deltagande företagen har rätt att erbjuda andra försäkringsvillkor till sina kunder. Dessutom får standardvillkor inte innebära att vissa risker systematiskt utesluts utan att det uttryckligen

anges att de kan täckas genom avtal. De får inte heller binda försäkringstagaren för alltför lång tid eller gå längre än försäkringens ursprungliga syfte. Detta begränsar inte skyldigheter enligt gemenskapsrätt eller nationell lagstiftning att ta med vissa risker i vissa försäkringsavtal.

(16) Vidare bör det föreskrivas att gemensamma standardvillkor skall vara tillgängliga för alla intresserade, särskilt försäkringstagarna, för att säkerställa att det råder verklig öppenhet till gagn för konsumenterna.

(17) Om sådana risker som inte ett betydande antal försäkringstagare är utsatta för samtidigt införlivas i ett försäkringsavtal kan det hindra innovation, eftersom en hopbuntning av risker utan samband med varandra kan hindra försäkrare från att erbjuda ett separat och specifikt försäkringsskydd för sådana risker. En klausul som förutsätter ett sådant omfattande försäkringsskydd får därför inte omfattas av gruppundantaget. Om försäkrarna har en lagstadgad skyldighet att i försäkringsavtal ta med försäkringsskydd mot risker som ett betydande antal försäkringstagare inte är utsatta för samtidigt, utgör en sådan lagstadgad standardklausul i en icke bindande avtalsmall inte en konkurrensbegränsning och faller utanför tillämpningsområdet för artikel 81.1.

(18) Samförsäkrande eller samåterförsäkrande grupper (ofta kallade "pooler") kan ge försäkrare och återförsäkrare möjlighet att försäkra eller återförsäkra risker för vilka de endast kan ge ett otillräckligt skydd om det inte finns någon pool. Sådana grupper kan också hjälpa försäkrings- och återförsäkringsföretag att få erfarenhet av risker som de inte har någon kunskap om. De kan dock medföra konkurrensbegränsningar, till exempel standardiserade försäkringsvillkor och till och med standardiserade försäkringsbelopp och premier. Det finns därför skäl att fastställa under vilka omständigheter sådana grupper kan beviljas undantag.

(19) Beträffande helt nya risker är det inte möjligt att veta på förhand vilken tekningskapacitet som är nödvändig för att täcka risken, och inte heller om två eller flera sådana grupper skulle kunna samverka för att tillhandahålla denna typ av försäkringar. Ett arrangemang med pooling för att försäkra eller återförsäkra endast sådana nya risker (inte en blandning av nya och befintliga risker) kan därför undantas för en viss tid. Tre år är en lämplig tid för att bygga upp tillräcklig statistik om försäkringsfall, för att man skall kunna bedöma om en enda pool

behövs. Genom denna förordning beviljas därför ett undantag för de tre första åren för grupper som nybildats för att täcka en ny risk.

(20) I definitionen av nya risker i artikel 2.7 i denna förordning klargörs att endast risker som tidigare inte har funnits omfattas av definitionen, vilket utesluter bland annat risker som har funnits men som inte har försäkrats. En risk som förändras väsentligt till sin karaktär (till exempel en betydande ökning av terroristverksamhet) faller utanför definitionen, eftersom risken i sig själv inte är ny. En ny risk kräver på grund av sin karaktär en helt ny försäkringsprodukt och kan inte täckas genom tillägg till eller ändringar av en befintlig försäkringsprodukt.

(21) I fråga om risker som inte är nya, medges det att sådana samförsäkrande eller samåterförsäkrande grupper som begränsar konkurrensen under vissa specifika omständigheter också kan medföra fördelar som berättigar ett undantag enligt artikel 81.3, även om de skulle kunna ersättas av två eller flera konkurrerande försäkringsenheter. De kan till exempel låta sina medlemmar skaffa sig de nödvändiga erfarenheterna av det ifrågavarande försäkringsområdet och möjliggöra kostnadsbesparingar eller en sänkning av premierna tack vare gemensam återförsäkring på förmånliga villkor. Beviljandet av ett undantag för sådana grupper är dock inte motiverat om gruppen i fråga har ett betydande marknadsinflytande, eftersom den begränsning av konkurrensen som orsakas av poolens verksamhet under sådana omständigheter i regel motverkar eventuella fördelar.

(22) Genom denna förordning beviljas därför undantag för en samförsäkrande eller pool som funnits i mer än tre år, eller som inte bildas för att täcka en ny risk, på villkor att de försäkringsprodukter som gruppens medlemmar skrivit under inte överstiger följande tröskelvärden: 25 % av den relevanta marknaden för samåterförsäkrande grupper och 20 % för samförsäkrande grupper. Tröskelvärdet för samförsäkrande grupper är lägre därför att pooler kan ha enhetliga försäkringsvillkor och bruttopremier.

(23) Pooler som inte omfattas av denna förordning kan vara berättigade till att i enskilda fall ansöka om undantag beroende på den berörda poolens särdrag och de specifika villkoren på den berörda marknaden. Med tanke på att många försäkringsmarknader ständigt utvecklas är i sådana fall en enskild undersökning nödvändig för att fastställa om villkoren i artikel 81.3 i fördraget är uppfyllda.

(24) Det kan vara en fördel om en sammanslutning eller sammanslutningar av försäkrings- eller återförsäkringsföretag antar tekniska specifikationer, regler eller riktlinjer om säkerhetsanordningar, och om förfaranden för att kontrollera att säkerhetsanordningarna uppfyller de tekniska specifikationerna, reglerna eller riktlinjerna, eftersom detta kan fungera som ett riktmärke för försäkrare och återförsäkrare när de bedömer omfattningen av risken i ett visst ärende, där risken beror på säkerhetsanordningens kvalitet samt installationen och underhållet av denna. Om det emellertid finns tekniska specifikationer, klassifikationssystem, regler, förfaranden eller riktlinjer på gemenskapsnivå, harmoniserade i enlighet med gemenskapslagstiftningen om fri rörlighet för varor, är det inte lämpligt att genom en förordning undanta några avtal mellan försäkrare om samma säkerhetsanordningar, eftersom målet med sådan harmonisering på gemenskapsnivå är att fastställa uttömmande och rimliga säkerhetsnivåer för säkerhetsanordningar som gäller enhetligt inom hela EU. Ett avtal mellan försäkrare om andra krav på säkerhetsanordningar skulle kunna medföra att det målet inte uppnås.

(25) Om det inte finns någon harmonisering på gemenskapsnivå när det gäller installation och underhåll av säkerhetsanordningar kan man genom en förordning bevilja undantag för avtal som ingåtts mellan försäkrare om tekniska specifikationer eller godkännandeförfaranden som används i en eller flera medlemsstater. Undantaget bör emellertid omfattas av vissa villkor, framför allt att varje försäkringsföretag skall ha rätt att på de villkor man önskar försäkra säkerhetsanordningar eller installations- eller underhållsföretag som inte har godkänts gemensamt.

(26) Om enskilda avtal som undantagits med stöd av denna förordning ändå får följder som är oförenliga med artikel 81.3, som de tolkas i kommissionens förvaltningspraxis och domstolens rättspraxis, kan kommissionen återkalla gruppundantaget. Detta gäller särskilt om undersökningar gällande effekterna av den kommande utvecklingen bygger på ogrundade hypoteser, eller om rekommenderade standardvillkor innehåller klausuler som till skada för försäkringstagaren skapar en betydande obalans mellan de skyldigheter och rättigheter som följer av avtalet, eller om grupper används eller styrs på ett sätt som ger ett eller flera deltagande företag möjlighet att förvärva eller förstärka ett betydande marknadsinflytande på den relevanta marknaden, eller om dessa grupper leder till en uppdelning av marknaden.

(27) För att underlätta ingående av avtal, av vilka en del kan omfatta betydande investeringsbeslut, skall giltighetstiden för denna förordning fastställas till sju år.

(28) Denna förordning påverkar inte tillämpningen av artikel 82 i fördraget.

(29) I enlighet med principen om gemenskapsrättens företräde kan en åtgärd i ett konkurrensärende, vidtagen enligt nationell lag i en medlemsstat, inte hindra att gemenskapens konkurrensregler skall tillämpas enhetligt på hela den gemensamma marknaden och att åtgärder som vidtas för att genomföra dessa regler, inbegripet denna förordning, skall ha full verkan.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

UNDANTAG OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Undantag

Enligt artikel 81.3 i fördraget och på de villkor som föreskrivs i denna förordning förklaras att artikel 81.1 i fördraget inte gäller avtal som ingås mellan två eller flera företag inom försäkringssektorn (nedan kallade "deltagande företag") på följande områden:

- a) Att gemensamt utarbeta och sprida
 - beräkningar av genomsnittskostnaden för att i det förflutna täcka en viss risk (nedan kallade "beräkningar"),
 - dödlighetstabeller samt tabeller över sjukdoms-, olycks- och invaliditetsfrekvenser i samband med försäkringar som innehåller ett sparmoment (nedan kallade "tabeller").
- b) Att gemensamt genomföra undersökningar om de sannolika effekterna av allmänna omständigheter utanför de berörda företagen, antingen om frekvensen eller storleken på framtida försäkringsfall för en viss risk eller riskkategori eller om lönsamheten för olika typer av investeringar (nedan kallade "undersökningar") samt att sprida resultaten av dessa undersökningar.
- c) Att gemensamt utarbeta och sprida icke-bindande standardvillkor för direktförsäkring (nedan kallade "standardvillkor").
- d) Att gemensamt utarbeta och sprida icke-bindande modeller som beskriver avkastningen från ett försäkringsavtal som omfattar ett sparmoment (nedan kallade "modeller").
- e) Att bilda och driva grupper av försäkringsföretag eller grupper av försäkrings- och återförsäkringsföretag för gemensam täckning av en viss riskkategori i form av samförsäkring eller samåterförsäkring.

- f) Att utarbeta, erkänna och sprida
- tekniska specifikationer, regler eller riktlinjer för sådana säkerhetsanordningar för vilka det på gemenskapsnivå inte finns specifikationer, klassifikationssystem, regler, förfaranden eller riktlinjer, harmoniserade i enlighet med gemenskapslagstiftningen om fri rörlighet för varor, eller förfaranden för att bedöma om säkerhetsanordningarna uppfyller specifikationerna, reglerna eller riktlinjerna och för att godkänna dessa anordningar,
 - tekniska specifikationer, regler eller riktlinjer för installation och underhåll av säkerhetsanordningar, och förfaranden för att bedöma om företag som installerar och underhåller säkerhetsanordningar uppfyller sådana specifikationer, regler och riktlinjer och för att godkänna dessa företag.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. *avtal*: ett avtal, ett beslut av en företagssammanslutning eller ett samordnat förfarande.
2. *deltagande företag*: företag som är parter i ett avtal och deras respektive anknutna företag.
3. *anknutna företag*:
 - a) företag i vilka ett deltagande företag direkt eller indirekt
 - i) har befogenhet att utöva mer än hälften av rösträttigheterna,
 - ii) har befogenhet att utse mer än hälften av ledamöterna i styrelsen, direktionen eller organ som rättsligt företräder företaget, eller
 - iii) har rätt att leda företagets verksamhet.
 - b) företag som direkt eller indirekt gentemot ett deltagande företag har de rättigheter eller befogenheter som anges i a,
 - c) företag i vilka ett företag som avses i b direkt eller indirekt har de rättigheter eller befogenheter som anges i a,
 - d) företag i vilka ett deltagande företag tillsammans med ett eller flera av de företag som avses i a, b eller c eller i vilka två eller flera av dessa företag gemensamt har de rättigheter eller befogenheter som anges i a,
 - e) företag i vilka de rättigheter eller befogenheter som anges i a gemensamt utövas av
 - i) deltagande företag eller deras respektive anknutna företag som avses i a–d, eller
 - ii) ett eller flera av de deltagande företagen eller en eller flera av deras anknutna företag som avses i a–d, samt en eller flera tredje män.
4. *standardvillkor*: alla klausuler som ingår i modell- eller referensförsäkringsavtal som försäkrare eller organ eller sammanslutningar för försäkrare har utarbetat tillsammans.
5. *samförsäkrande grupper*: grupper bildade av försäkringsföretag som
 - i) förbinder sig att för samtliga deltagares räkning och i deras namn teckna försäkringar inom en viss riskgrupp, eller
 - ii) överlåter teckning och administration av försäkringar inom en viss riskgrupp i deras namn och för deras räkning till ett av försäkringsföretagen, en gemensam mäklare eller ett gemensamt organ som har upprättats för detta ändamål.
6. *samåterförsäkrande grupper*: grupper bildade av försäkringsföretag, eventuellt under medverkan av ett eller flera återförsäkringsföretag
 - i) för ömsesidig återförsäkring av alla eller några av deras åtaganden inom en viss riskgrupp,
 - ii) i andra hand, för övertagande för alla deltagarnas räkning och i deras namn av återförsäkringar inom samma riskgrupp.
7. *ny risk*: en risk som inte funnits tidigare, och för vilken ett försäkringsskydd kräver att man utvecklar en helt ny försäkringsprodukt, som inte innebär någon utvidgning, förbättring eller ersättning av en befintlig försäkringsprodukt.
8. *säkerhetsanordningar*: både komponenter och utrustning som konstruerats för att hindra och minska skador, och system som består av komponenter och utrustning av det slaget.
9. *bruttopremie*: det pris som köparen av en försäkring får betala.

KAPITEL II

GEMENSAMMA BERÄKNINGAR, TABELLER OCH UNDERSÖKNINGAR

Artikel 3

Villkor för undantag

1. Undantaget enligt artikel 1 a gäller på villkor att beräkningarna eller tabellerna
 - a) grundas på insamling av uppgifter som är fördelade på ett antal riskår som väljs som observationsperiod, som omfattar ett tillräckligt stort antal identiska eller jämförbara risker för att kunna utgöra ett statistiskt användbart underlag för siffror om (bl.a.)
 - antalet försäkringsfall under den valda observationsperioden,

- antalet enskilda risker som har försäkrats under varje riskår under perioden,
 - den totala ersättning som har utbetalats eller skall utbetalas för krav som har förekommit under perioden,
 - det totala försäkringsbeloppet för varje riskår under perioden,
- b) innehåller en så detaljerad redovisning av tillgänglig statistik som krävs i försäkringssammanhang,
- c) inte innehåller några som helst tillägg för oförutsedda utgifter, intäkter av reserver, administrativa eller kommersiella kostnader eller skattemässiga eller skattelikhande avgifter, och inte tar hänsyn vare sig till intäkter från investeringar eller förväntade vinster.
2. De undantag som fastställs i artikel 1 a och 1 b skall gälla på villkor att beräkningarna, tabellerna eller undersökningsresultaten
- a) inte innehåller någon hänvisning till de berörda försäkringsföretagen eller någon försäkringstagare,
- b) när de sammanställs och sprids innehåller uppgifter om att de inte är bindande,
- c) görs tillgängliga på skäliga och icke-diskriminerande villkor för alla försäkringsföretag som begär en kopia av dem, däribland också försäkringsföretag som inte är verksamma på den geografiska marknad eller produktmarknad som dessa beräkningar, tabeller eller undersökningsresultat gäller.

Artikel 4

Avtal som inte omfattas av undantaget

Undantaget enligt artikel 1 gäller inte om deltagande företag förbinder eller åtar sig eller ålägger andra företag att inte använda sig av andra beräkningar eller tabeller än de som har utarbetats i enlighet med artikel 1 a eller att inte frångå de undersökningsresultat som avses i artikel 1 b.

KAPITEL III

STANDARDVILLKOR OCH MALLAR

Artikel 5

Villkor för undantag

1. Undantaget enligt artikel 1 c gäller förutsatt att standardvillkoren
- a) fastställs och sprids med uttrycklig angivelse av att de inte är bindande och att man inte på något sätt rekommenderar att de används,
- b) innehåller ett uttryckligt omnämnande av att deltagande företag fritt kan erbjuda sina kunder olika försäkringsvillkor, och

c) är tillgängliga för alla intresserade och tillhandahålls på begäran.

2. Undantaget enligt artikel 1 d gäller endast på villkor att de icke-bindande modellerna utarbetas och sprids bara som vägledning.

Artikel 6

Avtal som inte omfattas av undantaget

1. Undantaget enligt artikel 1 c gäller inte om standardvillkoren innehåller klausuler

- a) som innehåller några som helst uppgifter om nivån på bruttopremier,
- b) där försäkringsbeloppet eller självriskens anges,
- c) som ålägger ett heltäckande skydd, i vilket ingår risker som inte samtidigt ett stort antal försäkringstagare samtidigt är utsatta för,
- d) där det anges att försäkringsgivaren har möjlighet att förlänga avtalet om han annullerar en del av skyddet, höjer premien utan att risken eller skyddets omfattning ändras (med förbehåll för indexeringsklausuler) eller i övrigt ändrar försäkringsvillkoren utan försäkringstagarens uttryckliga samtycke,
- e) där det anges att försäkringsgivaren har möjlighet att ändra avtalets giltighetstid utan försäkringstagarens uttryckliga samtycke,
- f) där det anges att försäkringstagare inom skadeförsäkringssektorn påtvingas en försäkringstid på mer än tre år,
- g) där det anges att förlängningstiden vid automatisk förlängning av försäkringen omfattar mer än ett år om inte uppsägning sker vid utgången av en viss period,
- h) där det anges att försäkringstagaren vid avbrytande av försäkringsavtalet till följd av bortfall av den försäkrade risken får acceptera att försäkringen åter träder i kraft om han på nytt utsätts för en liknande risk,
- i) där det anges att försäkringstagaren åläggs att teckna försäkring hos samma försäkringsgivare för olika risker,
- j) där det anges att försäkringstagaren vid avyttring av försäkringsobjektet åläggs att sörja för att köparen övertar försäkringen,
- k) som utesluter eller begränsar täckningen av en risk, om försäkringstagaren använder säkerhetsanordningar eller anlitar installations- eller underhållsföretag som inte uppfyller de relevanta specifikationerna som fastställts av en sammanslutning eller sammanslutningar av försäkrare i en eller flera medlemsstater eller på europeisk nivå.

2. Undantaget enligt artikel 1 c gäller inte företag eller företagssammanslutningar som åtar sig eller ålägger andra företag att inte tillämpa andra villkor än standardvillkor som fastställts enligt ett avtal mellan de deltagande företagen.

3. Utan inskränkning av möjligheten att fastställa särskilda försäkringsvillkor för vissa befolkningsgrupper på grundval av social eller yrkesmässig tillhörighet skall undantaget enligt artikel 1 c inte omfatta avtal, beslut och samordnade förfaranden som utesluter täckning av vissa risker på grund av försäkringstagarens särdrag.

4. Undantaget enligt artikel 1 d gäller inte om de icke-bindande modellerna innehåller endast angivna räntesatser eller belopp för administrativa kostnader, såvida inte annat följer av lagstadgade skyldigheter.

5. Undantaget enligt artikel 1 d gäller inte företag eller företagssammanslutningar som enas om, förbinder sig eller ålägger andra företag att inte använda andra modeller som belyser fördelarna med andra försäkringsavtal än dem som utarbetats enligt ett avtal mellan de deltagande företagen.

KAPITEL IV

GEMENSAM TÄCKNING AV VISSA TYPER AV RISKER

Artikel 7

Tillämpning av undantag och tröskelvärde för marknadsandelar

1. För samförsäkrande eller samåterförsäkrande grupper som bildats efter det att denna förordning har trätt i kraft och endast för att täcka nya risker, gäller undantaget enligt artikel 1 e under en treårsperiod från och med den dag då gruppen först bildades, oavsett gruppens marknadsandel.

2. För samförsäkrande eller samåterförsäkrande grupper som inte omfattas av punkt 1 (därför att de har funnits i mer än tre år eller inte har bildats för att täcka en ny risk), gäller undantaget enligt artikel 1 e så länge denna förordning är i kraft på villkor att de försäkringsprodukter som inom ramen för gruppavtalet undertecknas av de deltagande företagen eller på deras vägnar inte på någon av de berörda marknaderna

- utgör mer än 20 % av den relevanta marknaden i fråga om samförsäkrande grupper,
- utgör mer än 25 % av den relevanta marknaden i fråga om samåterförsäkrande grupper.

3. Vid tillämpningen av det tröskelvärde för marknadsandelar som anges i punkt 2 skall följande regler gälla:

- Marknadsandelen skall beräknas på grundval av marknadsvärdet av försäljningen. Om det inte finns några uppgifter om marknadsvärdet av försäljningen, kan uppskattningar som grundar sig på annan tillförlitlig marknadsinformation, till exempel det försäkringsskydd som erbjuds eller det försäkrade riskvärdet, användas för att fastställa de berörda företagens marknadsandel.
- Marknadsandelen skall beräknas på grundval av uppgifter från det föregående kalenderåret.
- Marknadsandelen för de företag som avses i artikel 2.3 e skall fördelas lika mellan de företag som har de rättigheter eller befogenheter som anges i artikel 2.3 a.

4. Om den marknadsandel som anges i punkt 2 a inledningsvis inte är större än 20 % men sedan ökar utan att överskrida 22 %, skall det undantag som fastställs i artikel 1 e fortsätta att gälla under de två på varandra följande kalenderår som följer på det år då tröskelvärdet på 20 % först överskreds.

5. Om den marknadsandel som anges i punkt 2 a inledningsvis inte är större än 20 % men sedan ökar till över 22 %, skall det undantag som fastställs i artikel 1 e fortsätta att gälla under det kalenderår som följer på det år då tröskelvärdet på 22 % först överskreds.

6. Punkterna 4 och 5 kan inte utnyttjas tillsammans, så att undantaget fortsätter att gälla längre än två kalenderår.

7. Om den marknadsandel som anges i punkt 2 b inledningsvis inte är större än 25 % men sedan ökar utan att överskrida 27 %, skall det undantag som fastställs i artikel 1 e fortsätta att gälla under de två på varandra följande kalenderår som följer efter det år då tröskelvärdet på 25 % först överskreds.

8. Om den marknadsandel som anges i punkt 2 b inledningsvis inte är större än 25 % men sedan ökar till över 27 %, skall det undantag som fastställs i artikel 1 e fortsätta att gälla under det kalenderår som följer på det år då tröskelvärdet på 25 % först överskreds.

9. Punkterna 7 och 8 kan inte utnyttjas tillsammans, så att undantaget fortsätter att gälla längre än två kalenderår.

Artikel 8

Villkor för undantag

Undantaget enligt artikel 1 e gäller på följande villkor:

- Att varje deltagande företag har rätt att utträda ur gruppen med en uppsägningstid på högst ett år utan att ådra sig några sanktioner.

- b) Att gruppens regler inte ålägger någon av gruppens medlemmar att via gruppen helt eller delvis försäkra eller återförsäkra en risk av den typ som täcks av gruppen.
- c) Att gruppens regler inte begränsar gruppens eller dess medlemmars verksamhet till försäkring eller återförsäkring av risker som är belägna inom ett visst geografiskt område i Europeiska unionen.
- d) Att avtalet inte begränsar produktion eller försäljning.
- e) Att avtalet inte innebär att marknader eller kunder delas upp.
- f) Att medlemmarna i en samåterförsäkrande grupp inte kommer överens om bruttopremier, som de tar ut för direktförsäkring.
- g) Att ingen medlem i gruppen eller ett företag som utövar ett avgörande inflytande på gruppens affärspolitik, samtidigt är medlem i en annan grupp som är verksam på samma relevanta marknad eller utövar ett avgörande inflytande på en sådan grupps affärspolitik.
- g) Kontroll av att sökanden uppfyller kraven skall inte medföra kostnader för denne som inte står i proportion till kostnaderna för godkännandeförfarandet.
- h) De anordningar och de installations- och underhållsföretag som uppfyller prövningskraven skall godkännas på ett icke-diskriminerande sätt inom sex månader från ansökningsdagen, såvida tekniska överväganden inte motiverar en rimlig förlängning av denna frist.
- i) Uppfyllelsen av kraven eller godkännandet skall bestyrkas skriftligt.
- j) Skälen till avslag på en ansökan om godkännandebevis skall lämnas skriftligt genom att ett exemplar av protokollen över utförda test och kontroller bifogas.
- k) Avslag på en ansökan om prövning skall motiveras skriftligt.
- l) Specifikationerna och reglerna skall tillämpas av organ som är ackrediterade enligt normbestämmelserna i EN 45 000-serien och EN ISO/IEC 17025-serien.

KAPITEL V

SÄKERHETSANORDNINGAR

Artikel 9

Villkor för undantag

Undantaget enligt artikel 1 f gäller på följande villkor:

- a) De tekniska specifikationerna och förfarandena för godkännande skall vara väldefinierade, tekniskt välgrundade och svara mot säkerhetsanordningens prestanda.
- b) Reglerna för kontroll av installations- och underhållsföretagen skall vara objektiva och avpassade för deras tekniska kompetens och tillämpas utan diskriminering.
- c) Specifikationerna och reglerna i fråga skall fastställas och spridas med en åtföljande angivelse av att det står försäkringsföretag fritt att på vilka villkor de önskar försäkra säkerhetsanordningar eller godkänna installations- och underhållsföretag som inte uppfyller dessa tekniska specifikationer eller följer dessa regler.
- d) Specifikationerna och reglerna skall tillhandahållas alla intresserade på begäran.
- e) Varje lista över säkerhetsanordningar och installations- och underhållsföretag som uppfyller specifikationerna skall innehålla en klassifikation baserad på den uppnådda prestationsnivån.
- f) Varje sökande får när som helst lämna in en ansökan om prövning.

KAPITEL VI

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

Artikel 10

Beslut om att förordningen inte skall tillämpas

Enligt artikel 7 i förordning (EEG) nr 1534/91 får kommissionen bestämma att denna förordning inte skall tillämpas, om den i ett visst fall antingen på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat eller en fysisk eller juridisk person som kan åberopa ett berättigat intresse konstaterar att ett avtal som omfattas av undantaget enligt artikel 1 ändå har vissa verkningar som är oförenliga med de villkor som anges i artikel 81.3 i fördraget och särskilt om

- a) undersökningar som omfattas av undantaget i artikel 1 b grundar sig på ogrundade hypoteser,
- b) standardvillkor som omfattas av undantaget i artikel 1 c innehåller klausuler som till skada för försäkringstagaren skapar en betydande obalans mellan rättigheter och skyldigheter som följer av avtalet,
- c) i samband med den gemensamma täckningen av vissa typer av risker som omfattas av undantaget i artikel 1 e, bildandet eller driften av en grupp på grund av inträdesvillkoren, definitionen av de risker som skall täckas, retrocessionsavtal eller på annat sätt leder till en uppdelning av marknaderna för de berörda försäkringsprodukterna eller för likartade produkter.

*Artikel 11***Övergångsperiod**

Förbudet enligt artikel 81.1 i fördraget gäller inte under perioden från och med den 1 januari 2003 till och med den 31 mars 2004 i fråga om avtal som gällde redan den 31 mars 2003 och som inte uppfyller de villkor för beviljande av undantag som anges i denna förordning men som uppfyller de villkor för beviljande av undantag som anges i förordning (EEG) nr 3932/92.

*Artikel 12***Giltighetstid**

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2003. Den gäller till och med den 31 mars 2010.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 27 februari 2003.

På kommissionens vägnar

Mario MONTI

Ledamot av kommissionen
